فرهیختگان
@farhikhtegandaily
WWW.FDN.IR

سربلند آزمون ۸۸

آیت‌الله محمد یزدی از پیشگامان انقلاب و رئیس سابق مجلس خبرگان درگذشت، او در فتنه ۸۸ در دفاع از انقلاب سنگ تمام گذاشت

آیت‌الله محمد یزدی صبح روز گذشته دار فانی را وداع گفت. دوران فعالیت سیاسی و مذهبی وی که شامل بیش از هفت دهه بود، از سال‌های پیش از انقلاب و دفاع از نهضت امام‌خمینی(ره) آغاز شد؛ زمانی که وی منبرهای انقلابی می‌رفت و برای نهضت امام یار جمع می‌کرد. این شاگرد مبرز امام در قم از همان ابتدا یک رسالت مهم برای خود تعریف کرده بود و آن دفاع تئوریک از امر ولایت و پاسخگویی به شبهات بود. نامه یکصد صفحه‌ای وی در پاسخ به نوشته فردی به‌نام مردوخ کردستانی پیش از انقلاب ازجمله اولین فعالیت‌های مشهور و معروف در دفاع از اسلامی‌ناب و انقلابی بود که سال‌ها بعد با محوریت ولایت فقیه رقم خورد. بعد از تبعید حضرت امام در ابتدای دهه ۱۳۴۰ وی حق شاگردی را به‌جا آورد و در اقصی نقاط کشور و در منابر مختلف به روشنگری و دفاع از آیت‌الله العظمی خمینی پرداخت، تا جایی که در سال ۱۳۴۵ بازداشت و ممنوع‌المنبر شد. آیت‌الله یزدی در این سال‌ها به هیچ عنوان از تلاش برای انقلاب دست برنداشت، تا جایی که در سال‌های دهه ۵۰ به استان بوشهر و سپس هرمزگان تبعید شد. علاوه‌بر اجازه‌نامه امور حسبیه و شرعیه وی از امام‌خمینی(ره) که در سال ۴۵ صادر شده بود، نامه اسفندماه سال ۱۳۴۶ امام‌خمینی به آیت‌الله محمد یزدی که تحت عنوان «وعده پیروزی قیام مردم» معروف شد، از نشانه‌های روشن ارتباط نزدیک و خاص وی با امام و نهضت اسلامی بود. در آن نامه امام نوشته بودند: «قیام مردان حق از اعصار قبل از اسلام و از بدو اسلام توأم با مشکلات عظیمه بوده است که گرفتاری‌های شما آقایان محترم و فشارهای دستگاه جبار درقبال آنها سهل است؛ مع‌ذلک با ملاحظه ظروف و مشکلات داخل و خارج باید از این پایداری تشکر کنم. با اطمینان نفس به شما آقایان محترم وعده فرج قریب می‌دهم، چه عمر من در این آخر وقت به آن برسد یا نه. آتشی که در کانون سینه‌ها و قلب‌ها روشن شده است، خاموش‌شدنی نیست یا لااقل به این زودی خاموش نخواهد شد و ممکن است شماها شاهد انفجار عظیم آن باشید.» پس از پیروزی انقلاب و ورود امام‌خمینی(ره) به کشور، زمانی که رهبر انقلاب در اسفندماه ۱۳۵۷ به قم مراجعت کردند، در منزل آیت‌الله یزدی ساکن شدند که این خود افتخار بزرگی برای وی بود. اندکی بعد با عضویت در خبرگان قانون اساسی نقش ویژه‌ای را در شکل‌دهی و سامان نظام ایفا کرد و بعد از آن مداوم عضویت در مجلس خبرگان و همین‌طور برای دو دوره عضویت در مجلس شورای اسلامی را تجربه کرد. نکته مهم این دوران انتصاب آیت‌الله یزدی با حکم امام در هیات حل اختلاف قوا و نتیجه آن رسیدگی به رفتارهای بنی‌صدر و شناسایی تخلف وی از حکم امام بود. همزمان آیت‌الله یزدی به امامت جمعه تهران هم منصوب شد و برای یک‌دهه در این جایگاه به اقامه خطبه مشغول بود. در دهه ۶۰ نقش مهم دیگری که آیت‌الله یزدی ایفا کرد، مخالفت فعال با کنش‌های بیت آیت‌الله منتظری و نهایتا مواجهه آشکار با انحرافات آن موقع قائم‌مقام رهبری از انقلاب و خط امام بود. آنچنان که در این ایام به‌واسطه شناختی که آیت‌الله یزدی از باند مهدی هاشمی و همچنین اشتباهات تاسف‌بار شخص آیت‌الله منتظری داشت، نسبت به روشنگری و همچنین ارائه اسناد مختلف از تخلفات باند مهمی هاشمی به حضرت امام(ره) اقدام کرد و از موثرین در عزل آیت‌الله منتظری بود. در جریان مجلس سوم که در جناح مقابل جریان چپ قرار داشت، با برچسب‌زنی آنها مواجه شد و نتوانست به دوره سوم راه یابد. پس از این اتفاق و تنها چند روز بعد با حکم امام(ره) آیت‌الله یزدی عضو شورای نگهبان شد. در آن نامه آمده بود: «طبق اصل ۹۱ قانون اساسی، جنابعالی را که از افراد متدین مورد وثوق و دردآشنای اسلام و انقلاب می‌باشید، به‌عنوان یکی از فقهای شورای نگهبان منصوب می‌نمایم.» خدمات آیت‌الله یزدی بعد از جنگ تحمیلی و در دوران رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در مراتب بالاتری ادامه یافت و در سال ۱۳۶۸ با حکم رهبر انقلاب برای مدت ۱۰ سال در جایگاه ریاست قوه قضائیه مشغول فعالیت شد. مقطع دیگری از دوران فعالیت سیاسی و مذهبی آیت‌الله یزدی به ایام ریاست جامعه روحانیت مبارز برمی‌گردد. نقطه‌عطف این فعالیت‌ها هم کنشگری فعال در سال ۸۸ و در جریان فتنه بعد از انتخابات بود. در آن روزها آیت‌الله یزدی در خط مقدم دفاع از انقلاب اسلامی و جمهوریت نظام قرار داشت و نقش بی‌بدیلی ایفا کرد. برای مثال آیت‌الله یزدی در ۹ خرداد ۸۸ درست در همان روزهایی که طرح کمیته صیانت از آرا از سوی جریان ضدانقلاب خارجی و ستاد موسوی و کروبی با هدف خدشه در سلامت انتخابات مطرح شد، پیشنهاد ایجاد نهاد موازی برای نظارت بر انتخابات را خلاف قانون و عقل دانست. آیت‌الله یزدی در این رابطه گفت: «انجام این کار، خلاف شرع و قانون و درحقیقت خلاف عقل است. قانون اساسی ما، نظارت بر انتخابات را برعهده شورای نگهبان گذاشته و اجرای انتخابات براساس قانون انتخابات به وزارت کشور واگذار شده است.»

یادداشت

۷۰ سال دفاع از نهضت امام(ره)

محمد رحمانی
تاریخ‌پژوه و نویسنده کتاب خاطرات آیت‌الله یزدی

آیت‌الله محمد یزدی مردی مبارز و مجاهد و از حواریون خمینی کبیر و یاران وفادار رهبر انقلاب، صبح دیروز چهارشنبه، ۱۹آذر ۱۳۹۹ از میان زمینیان رخت بست. پدربزرگش «محمد» از روحانیون خوشنام اصفهان بود، پدر شیخ‌محمد یعنی شیخ‌علی هم راه تبلیغ دین را درکنار کار و تلاش پیش گرفت.

شیخ‌محمد در سال ۱۳۱۰ متولد شد و در کودکی شاهد مشقت‌های پدر به‌عنوان یک روحانی بود؛ در خاطراتش برای ما شرح می‌داد که روزی عبای پدرش را پاسبان‌های رضاشاه قیچی کردند اما هیچ‌کدام از این مشقت‌ها باعث نشد راه محمد در طلب علم و معرفت در حوزه‌های علمیه متزلزل شود. تحصیل را در مدارس علمیه اصفهان شروع کرد، وی به اصفهان قانع نبود، می‌خواست به قم برود و در مدار آموزش مراجع و اساتید بزرگ قرار گیرد، به هر نحوی بود پدر و مادر را راضی کرد تا راهی قم شود.

در قم از محضر علمای بزرگی بهره برد حتی یک‌بار آیت‌الله بروجردی از او آزمون گرفت که از پاسخ استاد سربلند خارج شد. هرچند آیت‌الله یزدی کلاس تمام بزرگان حوزه را تجربه کرد اما جذب علم، مرام و اخلاق و مسلک آقاروح‌الله خمینی شد. آنقدر دلداده او شد که تبدیل به شاگرد ثابت آیت‌الله شد و سرانجام از استاد اجازه اجتهاد گرفت. آیت‌الله یزدی دست به قلم هم بود؛ ده‌ها کتاب نتیجه تحقیقات علمی او است؛ «حسین‌بن‌علی را بهتر بشناسیم» «اُسُسُ الایمان فی‌القرآن» و «نُبذ من المعارف الاسلامیه» از همین جمله هستند.

اما محمد یزدی در منبر وعظ، یک انقلابی تمام‌عیار بود، او جزء روحانیون جوانی بود که مبشر خط و نگاه خمینی بود، هنگامی که امام به نجف تبعید شد خود را به استاد رساند، اما استاد به او توصیه کرد تا سنگر حوزه علمیه قم را رها نکند.

آنقدر ساواک را کلافه کرد که مجبور شدند او را تبعید کنند؛ از سال ۵۲ تا آستانه پیروزی انقلاب او مدام یا در تبعید بود یا در زندان پهلوی! ابتدا به کنگان، سپس به بوشهر، رودبار، بندرلنگه، اسلام‌آباد غرب و کرمانشاه؛ با همه این شرایط تمامی اسناد برجای مانده از پرونده ساواک وی حکایت از استقامت شیخ داشت. جالب است همه‌جا او منشأ اثر و تغییر شد و در این میان دوستان نازنینی همچون شهیدعاشوری یافت که خاطرات خواندنی از آن دوره به‌یاد مانده است.

اما خدمات او در جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در ترویج مرجعیت آیت‌الله خمینی، دفاع از او و خلع شاه از سلطنت و باطل اعلام کردن قسم مذهبی وفاداری به شاه ازجمله مهم‌ترین اقدامات یزدی و یارانش در پیش از انقلاب بود.

یزدی پس از پیروزی انقلاب ازجمله مهم‌ترین مسئولان کمیته استقبال از امام‌خمینی(ره) بود، با وجود آنکه منزلی مجهز و اعیانی برای امام تهیه شده بود، امام از اقامت در این منزل پرهیز کرد و در منزل شاگرد و یار خود یعنی آیت‌الله یزدی مستقر شد.

یزدی در بنیان‌نهادن دادگاه‌های انقلاب همت گذاشت. آیت‌الله یزدی اگرچه در جو انقلاب شاهد فشارهایی برای صدور احکام اعدام بود اما با وسواس تمام برخورد می‌کرد و معتقد بود مطابق نظر امام‌خمینی تنها کسانی مستحق مرگ هستند که مستقیما در مرگ و کشتار نقش داشتند و از همین‌رو منتقد جدی رویه‌های تند امثال خلخالی بود.

آیت‌الله یزدی در کرسی خبرگان قانون اساسی نقش چشمگیری را در تصویب اصل ولایت‌فقیه داشت و بعدها در مجلس شورای اسلامی درمقابل جریان‌های غیرهمسو همچون بنی‌صدر ایستاد و به‌عنوان نماینده مشترک آیت‌الله بهشتی، مجلس و شهیدرجایی به‌عنوان نخست‌وزیر در هیات حل اختلاف سه‌نفری معرفی شد.

آیت‌الله یزدی در حوزه‌های علمیه نگهبان خط ولایت بود؛ او اجازه نمی‌داد امام، رهبری و نظام جمهوری اسلامی ازسوی روحانیون با شعار دین تحت‌فشار قرار گیرند، از همین‌رو در خط‌مقدم برخورد با آیت‌الله شریعتمداری و آیت‌الله منتظری بود که خاطراتی خواندنی در این حوزه از ایشان به ثبت رسیده است.

همه آنچه خواندید سرفصل‌هایی از کتاب زندگی و خاطرات آیت‌الله یزدی است، اگرچه این کتاب پیش‌تر در سال ۱۳۸۰ توسط مرکز اسناد انقلاب اسلامی منتشر شده بود اما بنا به نظر مرحوم حسینیان قرار شد با اصلاح، ویراشی نو و اضافه‌کردن مصاحبه‌های جدید و پژوهش‌های مستند به پرونده ایشان، کتابی جدید توسط معاونت تاریخ شفاهی مرکز اسناد انقلاب اسلامی تقدیم شود.

نگارنده این سطور توفیق پژوهش، تدوین و نگارش این اثر را یافت و شوربختانه در روز پایانی نگارش این اثر خبر فوت این عالم انقلابی و مبارز، بنده و همکارانم را در شوکی عمیق فرو برد؛ قرار بود مجددا خدمت ایشان برسیم و سوال‌هایی را درخصوص برخی ابهامات مطرح کنیم و نهایتا کتاب را در محضرشان رونمایی کنیم، افسوس که این فرصت و توفیق از دست‌مان رفت.

گفت‌وگو

مهدی فضائلی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

حکم امام(ره) برای آیت‌الله یزدی تودهنی به جریان چپ بود

مهدی فضائلی، کارشناس مسائل سیاسی و مدیرمسئول سابق خبرگزاری فارس از کسانی است که از نزدیک سیره سیاسی مرحوم آیت‌الله محمد یزدی را درک کرده و خاطراتی را از دوران حیات وی به‌خاطر دارد. فضائلی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» مواجهه جریان چپ با آیت‌الله یزدی در ایام انتخابات مجلس سوم و بعد از آن را مرور کرد.

وی در این خصوص گفت: «انتخابات مجلس سوم انتخابات ویژه و خاصی بود. این انتخابات در اوج اقتدار جریان چپ آن زمان برگزار می‌شد. این جریان در آن زمان به‌لحاظ سیاسی، اقتصادی و فرهنگی گرایشات چپ داشتند که البته وجه تسمیه شناخته‌شده آنها گرایشات اقتصادی‌شان بود. در حوزه سیاست خارجی هم بحث ضدیت با آمریکا و مسائلی چون فعالیت‌های دانشجویان پیرو خط امام و تسخیر لانه به‌نوعی در مصادره این جریان بود. در دانشگاه هم دفتر تحکیم وحدت یکی از نیروهای عملیاتی این جریان محسوب می‌شد و در آن انتخابات هم اعضای دفتر تحکیم وحدت خیلی فعال و باانگیزه در کنار کلیت جریان چپ بودند؛ همان‌هایی که امروز تقریبا همگی به‌عنوان جریان اصلاحات شناخته می‌شوند و کلا رویکرد آنها در سیاست خارجی، اقتصاد، فرهنگ و غیره ۱۸۰ درجه تغییر کرده است.»

فضائلی در ادامه با اشاره به موضع آنها درباره اعتقاد به مبانی اسلامی و مواجهه با دیگر گروه‌های سیاسی از این منظر گفت: «در آن زمان حضرت امام(ره) بحثی را درباره اسلام آمریکایی و اسلام ناب محمدی مطرح کردند و این جریان با فرصت‌طلبی از فرمایشات ایشان روی یک عده‌ای برچسب اسلام آمریکایی زدند، که ازجمله مرحوم آیت‌الله یزدی بود. درمجموع آنها جریان اصیل حوزه و جریان متن حوزه علمیه که جامعه مدرسین بود را اسلام آمریکایی لقب می‌دادند و برچسبی بر آنها زدند تا آنها را از میدان به‌در کنند، درحالی که خود را اسلام ناب می‌دانستند، با تفکراتی که داشتند و چون این طیف تفکر آنها را قبول نداشتند گفتند هر که ما را قبول ندارد اسلام آمریکایی است.»

این کارشناس مسائل سیاسی ادامه داد: «شرایط آن روز حتی به‌نحوی رقم خورد که وقتی در آن ایام آیت‌الله یزدی در جایی سخنرانی داشتند، اعضای همین جریان ایشان را به شکل زننده‌ای از منبر پایین کشیدند و با اهانت با ایشان برخورد کردند. درمقابل اما اتفاق جالب و عجیبی رخ داد اینکه بلافاصله بعد از انتخابات، در ۴ تیر امام(ره) حکم آیت‌الله یزدی را به‌عنوان عضو شورای نگهبان صادر کردند که تودهنی به این جریان و آن کسانی بود که ایشان را متهم به اسلام آمریکایی می‌کردند. امام برای عضویت در جایگاه مهمی چون شورای نگهبان برای آیت‌الله یزدی حکم زدند و تعابیری در حکم برای ایشان استفاده کردند که در نوع خود جالب بود. ازجمله اینکه گفتند شما از افراد متدین، مورد وثوق، دردآشنای اسلام و انقلاب هستید. امام ایشان را با این تعابیر معرفی و توصیف کردند. علاوه‌بر این، در مناسبت دیگری در بحث‌های مربوط به اسلام آمریکایی و اسلام ناب، امام(ره) توصیه‌ای به جوانان داشتند که اگر شما از آقایان جامعه مدرسین فاصله بگیرید گرفتار اسلام آمریکایی می‌شوید. این درحالی بود که برخی تلاش داشتند جامعه مدرسین را اسلام آمریکایی معرفی کنند، ولی امام بیان کردند اگر از آنها فاصله بگیرید گرفتار اسلام آمریکایی می‌شوید. این اتفاق افتاد و ان‌شاءالله خداوند آیت‌الله یزدی را رحمت کند که باصبوری درمقابل این شرایط ایستادند.»

فضائلی در بخش پایانی سخنان خود افزود: «آیت‌الله یزدی به‌دلیل روحیات خاص، صراحت و شجاعتی که در دفاع از مبانی انقلاب داشت، هر جا احساس می‌کرد کسی یا جریانی نسبت به این جریان اصیل و متن انقلاب یک زاویه‌ای می‌گیرد و مواجهه نامناسبی دارد، واکنش نشان می‌داد. گاهی مواقع نیز به‌دلیل عرق اسلامی و انقلابی که داشتند، با عصبانیت و تندی موضع می‌گرفتند. در دورانی که ایشان در ریاست قوه قضائیه بودند، در موضوعات مختلف روحیه ایشان اینچنین بود و بعد از آن هم ادامه داشت. ایشان بی‌وقفه در همه دوران قبل از انقلاب و بعد از انقلاب حضور تمام‌قد در دفاع انقلاب و اسلام داشت. هر جایی که احساس می‌کردند باید دفاع کنند، حضور داشتند.»

آیت‌الله کعبی عضو سابق شورای نگهبان در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

آیت‌الله یزدی برمدنظر داشتن مقتضیات زمان در قانونگذاری تاکید داشتند

آیت‌الله عباس کعبی، عضو مجلس خبرگان رهبری و عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، پس از درگذشت آیت‌الله یزدی، نکاتی پیرامون شخصیت، اخلاق و مشی سیاسی رئیس فقید جامعه مدرسین مطرح کرد که مشروح گفت‌وگوی وی با «فرهیختگان» در ادامه آمده است.

///

آیت‌الله یزدی به‌جز حوزه ریاست‌جمهوری در همه نهادهای انتصابی و انتخابی کشور حضور داشتند و خدمت کردند، کدام‌یک از این دوران به‌نظر شما درخشان‌تر بوده است؟

خدمات ماندگار آیت‌الله یزدی در مبارزات انقلابی و بعد از آن حفظ انقلاب و تحکیم نظام و صیانت از دستاوردهای نظام اسلامی بسیار بارز بود، همچنین ایشان در رشد حوزه‌های علمیه و سازماندهی تشکیلات روحانیت در سطح کشور علاوه‌بر حضور در مناصب عالی نظام همچون خبرگان، شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی نقش‌آفرین بود و خدمات ماندگار و فراموش‌نشدنی برای ملت و نظام اسلامی و حوزه‌های علمیه و جامعه علمی کشور از خود به‌جا گذاشت.

شما در یک دوره شورای نگهبان با مرحوم آیت‌الله یزدی هم‌دوره بودید. از منش ایشان در آن جایگاه خاطره‌ای دارید؟

ایشان بسیار مقید بودند که از موازین شرع و قانون اساسی و حقوق ملت پاسداری کنند و نسبت به قوانین و مقرراتی که از مجلس می‌آمد یا اساسنامه‌ها و مصوبات دیوان عدالت، بسیار دقیق و حساس بودند.

آیت‌الله یزدی بر مقتضیات زمان در قانونگذاری تاکید داشتند

ایشان در اظهارنظر خود رویکرد فقه حکومتی و حاکمیت دینی داشتند و همواره این سخن را تکرار می‌کردند که اینجا مدرسه نیست و ما نباید بحث‌های مدرسه‌ای کنیم بلکه به‌جای آن باید مقتضیات زمان و اقتضائات حاکمیت را در قانونگذاری و مسائل عمومی درنظر بگیریم. ایشان درمورد قانون اساسی هم حساس و مراقب بودند نقض نشود و از این رو در این حوزه‌ها حضور فعالی داشتند و در برخی مواقع که اختلاف‌نظر ایجاد می‌شد ایشان تلاش می‌کرد نظر خود را در قالب مقاله علمی بنویسد و به اطلاع اعضای شورای نگهبان برساند.

درمورد انتخابات هم همین حضور فعال را داشتند و درواقع هم نسبت به تایید صلاحیت و هم ردصلاحیت حساس بودند و تلاش می‌کردند به‌صورت مستند، مستدل و دقیق و براساس شناخت صحیح نظر بدهند.

آیت‌الله یزدی فقیه مجاهد، شجاع و بصیر و انقلابی بود

ایشان در سال ۸۸ بسیار صریح از انقلاب دفاع کردند. چنین وجهی را در ایشان تایید می‌کنید؟

ایشان فقیه مجاهد، شجاع و بصیر و انقلابی بود لذا بعد از تشخیص وظیفه ملاحظه هیچ فردی جز ملاحظه انجام وظیفه را نمی‌کردند؛ فتنه ۸۸ خسارات سنگینی بر کشور و نظام وارد کرد و ایشان تلاش زیادی کرد که فتنه‌گران را در جبهه انقلاب نصیحت کند اما پس از اینکه مایوس شدند، مواضع شفاف و روشنی علیه فتنه‌گران و سران فتنه گرفتند.

آیت‌الله یزدی در ماجرای آیت‌الله منتظری فعال بودند. نسبت ایشان با آیت‌الله منتظری و حضرت امام(ره) چطور بود و چرا مرحوم آیت‌الله یزدی از مخالفان سرسخت آیت‌الله منتظری بود؟

مشی آیت‌الله یزدی مشی علمایی بود و به مساله ولایت فقیه اعتقاد تئوریک و عملی داشتند، ضمن اینکه ایشان فقیه بود و در عین حال خود را تابع امام می‌دانست و نسبت به مقام معظم رهبری آیت‌الله خامنه‌ای نیز تابع و ولایتمدار بودند. از سوی دیگر بیت آیت‌الله منتظری حاشیه‌های زیادی داشت و از این رو یک عالم فرهیخته و انقلابی که در استقرار نظام اسلامی در کنار امام(ره) و بزرگان دیگر بود نمی‌تواند نسبت به این حواشی و جریان انحرافی که در این بیت شکل گرفته بود بی‌تفاوت باشد؛ بنابراین از این لحاظ ایشان نسبت به مساله آقای منتظری موضع شفافی داشتند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

آیت‌الله یزدی نیروهای انقلاب را دربرابر کج‌اندیشان بسیج می‌کردند

محمود رجبی، از اعضای برجسته جامعه مدرسین حوزه علمیه قم است که سال‌ها ارتباط نزدیکی با مرحوم آیت‌الله یزدی، رئیس جامعه مدرسین داشته است. وی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» به بررسی جزئیات رفتار سیاسی و عقیدتی رئیس فقید جامعه مدرسین پرداخت که مشروح آن در ادامه از نگاه‌تان می‌گذرد.

///

با توجه به اینکه آیت‌الله یزدی نقش بی‌بدیلی در تاریخ انقلاب و نهضت حضرت امام(ره) قبل و بعد از انقلاب داشتند، درباره شخصیت سیاسی و فرهنگی ایشان توضیح دهید.

آیت‌الله یزدی از شخصیت‌های بسیار بزرگ پیش و بعد از انقلاب بودند که در سمت‌های مختلفی ایفای نقش کردند، از این رو رحلت ایشان ضایعه بزرگی برای امت اسلامی است.

آیت‌الله یزدی یکی از شخصیت‌های برجسته در دفاع از حضرت امام(ره) بودند

آیت‌الله یزدی یکی از شخصیت‌های بسیار برجسته انقلابی در دفاع از حضرت امام(ره) و آرمان‌های انقلاب اسلامی بودند که با کمال شجاعت و جسارت، الگویی برای همه روحانیون محسوب می‌شدند.

ایشان در ترویج اندیشه و منویات حضرت امام(ره) نقش مهمی داشتند و درواقع مرجع انقلابیون و ملجأ آنها در این زمینه بودند. بعد از انقلاب هم در سمت‌های مختلفی که داشتند، نقش بی‌بدیلی در شورای نگهبان ایفا کردند و در مجلس شورای اسلامی نیز که چند دوره حضور داشتند، ازجمله افرادی بودند که در مدیریت مجلس و نوآوری‌های عرصه هماهنگ بودن لایحه‌ها و طرح‌ها با فرهنگ دینی و ارزش‌های اسلامی نقش جدی داشتند.

در حوزه‌های علمیه و حوزه تدریس و تربیت نیروهای انقلابی چه نقشی داشتند؟

ایشان در آن دوران فعالیت در مجلس، لایحه‌ها را به حوزه علمیه می‌آوردند و در جمع فضلا و اساتید برجسته حوزه این لایحه‌ها بررسی می‌شد تا از جهت اسلامی و ارزش‌های اسلامی در حد بسیار بالایی تضمین شده باشد.

در عرصه تدریس و شاگردپروری هم شخصیت برجسته‌ای بودند و قبل و بعد از انقلاب نیز تدریس داشتند. پس از انقلاب درجهت نیازهای نظام اسلامی، دفاع از مکتب اهل‌بیت(ع) و پاسخگویی به شبهات نقش بسیار موثری ایفا کردند. مرحوم آیت‌الله یزدی تا اواخر عمر تدریس فقه و خارج فقه را برعهده داشتند و نیازهای نظام و فکر اندیشه اسلامی را تقویت می‌کردند؛ ایشان برای مردم دلسوز بودند. ایشان حقیقتا به فکر محرومان و نیازمندان بودند، از این‌رو بُعد دیگر شخصیت ایشان اخلاق مداری بود و از قبل انقلاب به‌عنوان استاد اخلاق انقلابی که معنویت و انقلابی‌گری را پیوند زده بودند، شناخته می‌شدند.

اساتید و فضلای ما باید از روحیه انقلابی‌گری آیت‌الله یزدی درس بگیرند

مرحوم آیت‌الله یزدی سال‌ها رئیس شورای عالی جامعه مدرسین و از بنیانگذاران آن بودند. همچنین در شورای عالی حوزه‌های علمیه نیز حضور داشتند که امیدواریم خداوند ایشان را با پیامبر گرامی اسلام(ص) و اهل‌بیت(ع) محشور کند و خلأیی را که در سایه رحلت ایشان برای نظام اسلامی وارد شده، به بهترین وجه جبران کند. ایشان در دفاع از حضرت امام(ره) و عشق به امام و رهبری الگو بودند و باید بزرگان، اساتید و فضلای ما از این روحیه انقلابی‌گری ایشان درس بگیرند.

آیت‌الله یزدی نیروهای انقلابی را دربرابر کج‌اندیشان و منحرفان از مسیر ولایت، بسیج می‌کردند

با توجه به اینکه آیت‌الله یزدی در جامعه مدرسین نقش ویژه‌ای داشتند، درخصوص مباحث سیاسی توصیه‌ای داشتند که اعضا بخواهند درخصوص رفتارهای سیاسی آنها را دنبال کنند؟

در دفاع از ولایت و آنچه رهبر معظم انقلاب مدنظر داشتند، توصیه می‌کردند باید به‌گونه‌ای عمل کنیم که منویات و رهنمودهای امام و رهبری همیشه سرلوحه همه فعالیت‌ها باشد. از این رو اتحاد بین جامعه اسلامی یکی از توصیه‌های ایشان بود که تاکید داشتند همه بر محور ولایت و ارزش‌های اسلامی جمع شوند و نیروهای انقلاب در صف واحد دربرابر کج‌اندیشان و منحرفان و کسانی که مسیر آنها با مسیر ولایت زاویه دارد، بایستند.